

Služby hromadného financovania založené na požičiavaní a ich daňové aspekty

Lending-based crowdfunding and its tax aspects

JUDr. Simona Heseková, PhD. – Mgr. Andrea Szakács, PhD.

DOI <https://doi.org/10.33542/SCD21-0043-1-10>

Abstrakt

Článok sa zameriava na komparáciu služieb hromadného financovania založeného na požičiavaní, známeho aj ako peer to peer lending v kontexte prijatého Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2020/1503 zo 7. októbra 2020 o európskych poskytovateľoch služieb hromadného financovania pre podnikanie a jeho neregulovanou alternatívou – peer to peer lendingom, kde na pozícií dlžníka vystupuje fyzická osoba nepodnikateľ. Článok analyzuje a komparuje vybrané inštitúty v rámci oboch obchodných modelov s cieľom identifikovať najvýznamnejšie problémy v kontexte absentujúcej právnej úpravy.

Kľúčové slová:

crowdfunding, peer to peer lending, spotrebiteľ, finančný trh

Abstract

The article focuses on the comparison of lending-based crowdfunding under the Regulation (EU) 2020/1503 of the European Parliament and of the Council of 7 October 2020 on European crowdfunding service providers for business, and amending Regulation (EU) 2017/1129 and Directive (EU) 2019/1937 and its unregulated alternative - peer to peer lending where the debtors are consumers. The article analyzes and compares selected issues within both business models in order to identify the most significant problems in the context of absent legislation.

Key words:

crowdfunding, peer to peer lending, consumer, financial market

JEL kód: K22

ÚVOD

Prijatím Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2020/1503 zo 7. októbra 2020 o európskych poskytovateľoch služieb hromadného financovania pre podnikanie a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1129 a smernice (EÚ) 2019/1937 (ďalej len „Nariadenie“) sa podstatne zmenili legislatívne nastavenia pre fungovanie peer to peer lendingu a prehĺbil sa rozdiel medzi peer to peer lendingom, kde na pozícií dlžníka vystupuje podnikateľ a peer to peer lendingom

kde na pozícii dlžníka vystupuje fyzická osoba nepodnikateľ. Peer to peer lending predstavuje jeden z druhov crowdfundingu a jeho základným cieľom je požičiavanie finančných prostriedkov medzi zúčastnenými subjektmi. Samotná myšlienka požičiavania si medzi subjektmi (bez ohľadu na ich právnu formu) s vylúčením úverovej inštitúcie, alebo iného sprostredkujúceho subjektu nie je novým fenoménom a reflektuje ju aj právny poriadok Slovenskej republiky (napr. zmluva o úvere, zmluva o pôžičke). Inovatívnym prvkom sa stáva spárovanie záujmov oboch strán prostredníctvom internetu a digitálnej platformy.¹ Peer to peer lending, vychádzajúc zo samotnej podstaty crowdfundingu, navyše stavia na myšlienke získania stanovenej sumy peňažných prostriedkov na základe získania malých súm od veľkého množstva investorov, v porovnaní s klasickým úverovaním, kde zväčša pochádza celá suma od jedného investora.²

Na rozdiel od klasického poskytovania úverov, prípadne pôžičiek, v rámci peer to peer lendingu vystupujú tri subjekty a to dlžník, investor a subjekt prevádzkujúci internetovú platformu, prostredníctvom ktorej dochádza k sprostredkovaniu poskytnutia finančných prostriedkov medzi dlžníkom a investorom/mi. Existencia troch subjektov vyjadruje aj samotnú podstatu crowdfundingu, známeho aj ako hromadné financovanie (v pojmosloví Nariadenia). Crowdfunding ako alternatívny spôsob financovania sa modifikoval na rôzne druhy v závislosti od potrieb trhu a cieľových skupín. Za základné delenie crowdfundingu môžeme považovať crowdfunding založený na investíciách alebo neinvestičný crowdfunding.³ Crowdfunding môžeme ďalej deliť na crowdfunding založený na požičiavaní, investovanie cez crowdfunding za nadobudnutie podielu v spoločnosti, crowdfunding založený na poskytovaní odmien a crowdfunding založený na darovaní, tzv. donačný.⁴ Crowdfunding založený na požičiavaní predstavuje schému, v rámci ktorej individuálni investori alebo inštitucionálni investori poskytujú pôžičky dlžníkom s očakávaním splatenia istiny a dohodnutých úrokov vo vopred definovanom časovom rámci.⁵ V rámci crowdfundingu založenom na požičiavaní sa stretávame aj s už spomínaným označením peer to peer lending (P2P), ktorý sa rovnako modifikoval do viacerých druhov. Vo vedeckých štúdiách sa stretávame aj s delením na tri základné obchodné modely v rámci peer to peer lendingu:

- i) poskytovanie pôžičiek spotrebiteľom,
- ii) poskytovanie pôžičiek podnikateľským subjektom a

---

¹ BACHMANN, A., BECKER, A., BUERCKNER, D., et al. *Peer-to-Peer Lending – A Literature Review*. In *Journal of Internet Banking and Commerce*. vol.16, 2011, no.2, s. 3.

² SHORT, J. C., KETCHEN, D. J., MCKENNY, A. F. et al. *Research on crowdfunding: reviewing the (very recent) past and celebrating the present*. In *Entrepreneurship Theory and Practice*, Vol. 41, 2017, No. 2, s. 149.

³ ZIEGLER, T., SCHNEOR, R. *Lending Crowdfunding: Principles and Market Development*. In: Shneor R., Zhao L., Flåten BT. (eds) *Advances in Crowdfunding*. Palgrave Macmillan, Cham. 2020, s. 2.

⁴ MOLLICK, E. *The Dynamics of Crowdfunding: An Exploratory Study*. In *Journal of Business Venturing*, 29(1), 2014, s. 2., BELLEFLAME, P., LAMBERT, T., SCHWIENBACHER, A. *Crowdfunding: Tapping the Right Crowd*. In *Journal of Business Venturing*, 29, 2014, 5, s. 587.

⁵ Definície jednotlivých druhov crowdfundingu bližšie aj Cambridge University Centre for Alternative Finance v každoročných správach (annual reports) dostupné na <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/>

- iii) poskytovanie pôžičiek, ktoré sú zabezpečené majetkom dlžníka, bez ohľadu na to či ide o spotrebiteľa alebo podnikateľský subjekt.⁶

V súvislosti s peer to peer lendingom sa môžeme stretnúť aj s pojmom „crowdlending“, tento pojem je širší pojem ako pojem „peer to peer lending“, ale obsahovo užší ako pojem „crowdfunding“. Crowdlending zahŕňa rôzne formy požičiavania a vyvinul sa postupne v závislosti od meniacich sa potrieb aktérov na finančnom trhu. Zahŕňa

- i) peer to peer lending,
- ii) balance sheet lending: v rámci tohto druhu subjekt prevádzkujúci digitálnu platformu vedie pôžičky poskytnuté spotrebiteľom alebo podnikateľom na svojej súvahe⁷,
- iii) invoice trading (obchodovanie s pohľadávkami): tento spôsob predstavuje dynamicky rastúci druh crowdfundingu, v rámci ktorého môžu firmy predávať čiastočné alebo celé pohľadávky (faktúry) so zľavou,
- iv) debt-based securities, v rámci tohto modelu sú hlavným predmetom cenné papiere, najčastejšie dlhopisy za dohodnutú fixnú úrokovú sadzbu.⁸

Vzhľadom na samotný charakter crowdfundingu, jeho základnú myšlienku, ako aj dynamický vývoj je pravdepodobné očakávať ďalšiu diverzifikáciu obchodných modelov či už v rámci crowdlendingu alebo samotného peer to peer lendingu. Napriek existenciám širokého okruhu modifikácií peer to peer lendingu, a to aj s ohľadom na skúmanú materiu, máme za to, že za najzákladanejšie delenie považujeme i) peer to peer lending, v rámci ktorého sa pôžičky poskytujú spotrebiteľom a ii) peer to peer lending, v rámci ktorého sa pôžičky poskytujú podnikateľom.⁹ Toto delenie je kľúčové z pohľadu existencie legislatívy, ktorá konkrétny obchodný model upravuje a to najmä v kontexte novoprijatého Nariadenia.

Nariadenie upravuje dva druhy crowdfundingu a to hromadné financovanie založené na požičiavaní a hromadné financovanie založené na investovaní. Samotná služba hromadného financovania (crowdfunding service) je definovaná ako spárovanie záujmov investorov a vlastníkov projektov o financovanie podnikania prostredníctvom využívania platformy

---

⁶ ZIEGLER, T. SCHNEOR, R., WENZLAFF, K. et al. *The 2nd Global Alternative Finance Market Benchmarking Report*. Cambridge: Cambridge Centre for Alternative Finance, 2021, s. 31. Dostupné na <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/the-global-alternative-finance-market-benchmarking-report/>

⁷ Bližšie aj BANK FOR INTERNATIONAL SETTLEMENTS & FINANCIAL STABILITY BOARD. *Market Structure, Business Models and Financial Stability Implications Bank for International Settlements*. 2017, s. 15 Dostupné na https://www.bis.org/publ/cgfs_fsb1.pdf

⁸ ZIEGLER, T. SCHNEOR, R. *Lending Crowdfunding: Principles and Market Development*. In: Shneor R., Zhao L., Flåten BT. (eds) *Advances in Crowdfunding*. Palgrave Macmillan, Cham. 2020, s. 71

⁹ Okrem toho sa môžeme stretnúť s Balance Sheet Business/Consumer Lending- rozdiel v porovnaní s peer to peer lendingom je, že riziko súvisiace s neplatením pôžičky nesie samotná platforma (je evidovaná v súvahe platformy) tento spôsob je konštrukčne bližší k schéme požičiavania/poskytovania úverov úverovými inštitúciami. Bližšie aj SCHMODT, J. [online] [cit. 2021-08-06] *What is Balance Sheet Lending? How is it different from typical P2P Lending?* Dostupné na <https://p2pmarketdata.com/balance-sheet-lending/>; Iným druhom je P2P Property Lending, v rámci ktorého jednotlivci alebo inštitucionálni investori poskytujú spotrebiteľovi alebo podnikateľskému dlžníkovi pôžičku zabezpečenú jeho majetkom. Bližšie aj ZIEGLER, T. SCHNEOR, R. WENZLAFF, K. et al. *Shifting Paradigms—The 4th European Alternative Finance Benchmarking Report*. Cambridge: Cambridge Centre for Alternative Finance, 2019, s. 31 Dostupné na <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/shifting-paradigms/#.YSIdiogzY2w>

hromadného financovania, pričom táto služba zahŕňa, v závislosti od toho či ide o hromadné financovanie založené na požíčianí alebo hromadné financovanie založené na investovaní, jednu z nasledujúcich činností:

- i) uľahčenie poskytovania pôžičiek (hromadné financovanie založené na požíčianí);¹⁰
- ii) umiestňovanie finančných nástrojov bez pevného záväzku uvedené v bode 7 oddielu a prílohy I k smernici 2014/65/EÚ v súvislosti s prevoditeľnými cennými papiermi a prijatými nástrojmi na účely hromadného financovania, ktoré emitovali vlastníci projektov alebo účelovo vytvorený subjekt, a prijímanie a postúpenie pokynov klientov uvedené v bode 1 uvedeného oddielu v súvislosti s uvedenými prevoditeľnými cennými papiermi a prijatými nástrojmi na účely hromadného financovania (hromadné financovanie založené na investovaní).

Nakoľko sa predmetný článok zaoberá peer to peer lendingom, pozornosť budeme sústrediť prioritne na hromadné financovanie založené na požíčianí. Základným znakom hromadného financovania a teda aj hromadného financovania založeného na požíčianí je už spomínaná existencia troch typov subjektov a to i) vlastníka projektu, ktorý navrhuje projekt, ktorý sa má financovať, ii) investorov, ktorí navrhovaný projekt financujú, a iii) sprostredkujúceho subjektu v podobe poskytovateľa služieb hromadného financovania, ktorý spája vlastníkov projektov a investorov prostredníctvom online platformy.

1. HROMADNÉ FINANCOVANIE ZALOŽENÉ NA POŽIČIAVANÍ V KONTEXTE NOVOPRIJATÉHO NARIADENIA

Najvýznamnejším aspektom hromadného financovania založeného na požíčianí z pohľadu existencie alebo neexistencie právnej úpravy je skutočnosť či na pozíciu dlžníka vystupuje spotrebiteľ, tak ako ho definuje článok 3 písm. a) smernice 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica o spotrebiteľskom úvere“).¹¹ Z pôsobnosti Nariadenia sú vylúčené služby hromadného financovania, ktoré sú poskytované vlastníkom projektov, ktorí sú spotrebiteľmi. V tomto kontexte je však potrebné poznamenať, že úpravu služieb hromadného financovania, založenom na požíčianí, ktoré sú poskytované spotrebiteľom rieši Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o spotrebiteľských úveroch zo dňa 30. 6. 2021 (ďalej aj len „Návrh smernice“), ktorý zásadne mení konštrukciu právnej úpravy pri službách hromadného financovania pre spotrebiteľov. Momentálne sa Návrh smernice sa nachádza v období predkladania spätnej väzby.¹²

Z pohľadu samotnej úpravy služieb hromadného financovania založených na požíčianí je potrebné zdôrazniť, že Nariadenie ukladá požiadavky predovšetkým na poskytovateľov

---

¹⁰ Pre účely tohto článku používame pojem peer to peer lending, ale aj pojem hromadné financovanie založené na požíčianí (z dôvodu zosúladenia s pojmami, ktoré používa Nariadenie)

¹¹ V zmysle smernice „spotrebiteľ“ je fyzická osoba, ktorá pri transakciách, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná s cieľom, ktorý nesúvisí s jej obchodnou, podnikateľskou ani profesijnou činnosťou;

¹² Obdobie predkladania spätnej väzby je 01 Júl 2021 - 02 September 20221. Dostupné na https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12465-Consumer-Credit-Agreement-review-of-EU-rules_sk

služieb hromadného financovania, nie na crowdfundingové projekty ako samotné „produkty“.¹³ Nariadenie zároveň podporuje zachovanie hraníc medzi úverovými inštitúciami a poskytovateľmi služieb hromadného financovania to v dvoch smeroch¹⁴:

- i) poskytovateľom služieb hromadného financovania by sa malo zakázať prijímať vklady alebo iné návratné finančné prostriedky od verejnosti, pokiaľ im zároveň nebolo udelené povolenie na výkon činnosti úverovej inštitúcie¹⁵

a zároveň v záujme ochrany poskytovateľov služieb hromadného financovania

- ii) členské štáty nemôžu uplatňovať vnútroštátne požiadavky, vzťahujúce sa na úverovú inštitúciu, a rovnako nemôžu vyžadovať udelenie takéhoto povolenia alebo akékoľvek iné individuálne povolenie, vyňatie alebo výnimku v súvislosti s poskytovaním služieb hromadného financovania (napríklad v našich podmienkach by sa mohlo jednať o povolenie podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), alebo zákona č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o úveroch na bývanie“) v prípade ak ide o
  - a) vlastníkov projektu, ktorí v súvislosti s pôžičkami, ktorých poskytnutie uľahčil poskytovateľ služieb hromadného financovania, prijímajú finančné prostriedky od investorov; alebo
  - b) investorov, ktorí poskytujú pôžičky vlastníkom projektov, ktorých poskytnutie uľahčil poskytovateľ služieb hromadného financovania.¹⁶

Z pohľadu ochrany investorov tým zároveň vyplýva poskytovateľom služieb hromadného financovania povinnosť explicitne informovať investorov, resp. klientov, že ich služby hromadného financovania nie sú kryté systémami na ochranu vkladov zriadenými v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/49/EÚ zo 16. apríla 2014 o systémoch ochrany vkladov¹⁷.

Obdobný princíp platí aj pre peer to peer lendingové platformy, v rámci ktorých sa úvery poskytujú spotrebiteľom. V prípade ak je peer to peer lendingová platforma založená na schéme sprostredkovania pôžičiek medzi fyzickými osobami nepodnikateľmi navzájom (dlžník je fyzická osoba nepodnikateľ a aj investor je fyzická osoba nepodnikateľ) nie je možné na ne aplikovať ustanovenia smernice o spotrebiteľských úveroch a v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky ani ustanovenia zákona spotrebiteľských úveroch alebo zákona

---

¹³ HOBZA, M., VONDRÁČKOVÁ, A. *The New Financial Crowdfunding Regulation and Its Implications for Investment Services under MiFID II*. In *Prague Law Working Papers Series*. No. III/2, 2020, s.7.

¹⁴ Uľahčovanie poskytovania pôžičiek, ktoré spadajú do rozsahu pôsobnosti Nariadenia, by sa malo odlišovať od činnosti úverovej inštitúcie, ktorá poskytuje pôžičky na svoj vlastný účet a prijíma vklady alebo iné návratné finančné prostriedky od verejnosti.

¹⁵ v súlade s článkom 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ

¹⁶ Samozrejme za predpokladu, že poskytovateľovi služieb hromadného financovania, vlastníkovi projektu alebo investorovi nebolo udelené povolenie ako úverovej inštitúcii v súlade s článkom 8 smernice 2013/36/EÚ, čl. 1 ods. 3 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2020/1503 zo 7. októbra 2020 o európskych poskytovateľoch služieb hromadného financovania pre podnikanie a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1129 a smernice (EÚ) 2019/1937

¹⁷ Za klienta sa považuje každý potenciálny alebo existujúci investor alebo vlastník projektu, ktorému poskytovateľ služieb hromadného financovania poskytuje alebo má v úmysle poskytnúť služby hromadného financovania.

o úveroch na bývanie. Rovnako nie je možné požadovať od subjektu prevádzkujúceho peer to peer platformu dodržiavanie ustanovení zameraných na ochranu spotrebiteľa, prípadne skúmanie jeho bonity, ktoré sú obsiahnuté v daných zákonoch.

Presah výkonu činnosti poskytovateľov služieb hromadného financovania s ostatnými činnosťami na finančnom trhu je citeľný aj pri otázke poskytovania platobných služieb. Rovnako ako pri činnosti prijímania vkladov, nedochádza v zmysle novej právnej úpravy k zlúčeniu týchto činností a je ponechaný doterajší právny režim. Poskytovanie platobných služieb zostáva v režime Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu („smernica o platobných službách“). Napriek tomu, že povaha výkonu činnosti hromadného financovania môže vzbudiť u nezainteresovaných subjektov dojem, že poskytovateľ tejto služby vykonáva aj činnosť platobných služieb, je potrebné zdôrazniť, že povolenie na poskytovanie služieb hromadného financovania nie je rovnocenné s povolením na poskytovanie platobných služieb.¹⁸ Poskytovateľ služieb hromadného financovania nemôže poskytovať platobné služby, pokiaľ na to nemá oprávnenie podľa smernice o platobných službách. Zároveň sa na poskytovateľa služieb hromadného financovania vzťahuje povinnosť informovať, či platobné služby poskytujú priamo oni alebo tretia strana. Poskytovatelia služieb hromadného financovania majú túto povinnosť voči i) svojim klientom a ii) príslušnému orgánu dohľadu. Táto informačná povinnosť musí byť splnená už pri predkladaní podkladov potrebných na vydanie povolenia na výkon činnosti poskytovateľa služieb hromadného financovania.¹⁹

2. POVOLENIE NA POSKYTOVANIE SLUŽIEB HROMADNÉHO FINANCOVANIA

Poskytovanie služieb hromadného financovania je v zmysle Nariadenia podmienené udelením povolenia. Povolenie udeľuje príslušný orgán členského štátu, v ktorom je žiadateľ usadený a následne vykonáva aj dohľad nad činnosťou poskytovateľa služieb hromadného financovania.²⁰ Nariadenie obsahuje rad požiadaviek, ktoré musí žiadateľ o povolenie na poskytovanie služieb hromadného financovania splniť, resp. podkladov, ktoré musí predložiť. Medzi klasické informácie, ktoré musí žiadateľ poskytnúť patrí plán činností, opis mechanizmov riadenia a vnútornej kontroly, opis operačných rizík alebo dôkaz o tom, že spĺňa stanovené prudenciálne požiadavky. Z pohľadu nárokov kladených na fyzické osoby, ktoré sú zodpovedné za riadiace procesy v rámci poskytovateľa služieb hromadného financovania sa dôraz kladie aj na ich dobrú povest' a dostatočné znalosti, zručnosti a skúsenosti. Tieto atribúty je potrebné skúmať aj z pohľadu rizika prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu.

---

¹⁸ Nariadenie (29) Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2020/1503 zo 7. októbra 2020 o európskych poskytovateľoch služieb hromadného financovania pre podnikanie a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1129 a smernice (EÚ) 2019/1937

¹⁹ čl. 10 a čl. 12 ods. 2 písm. p) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2020/1503 zo 7. októbra 2020 o európskych poskytovateľoch služieb hromadného financovania pre podnikanie a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1129 a smernice (EÚ) 2019/1937

²⁰ Informácie o všetkých prevádzkovaných platformách hromadného financovania v Európskej únii budú zverejňované v registri poskytovateľov služieb hromadného financovania, zriadeného orgánom ESMA.

Práve hrozba prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu vzrastá z dôvodu nárastu popularity a využívania nových technológií, ktoré zrýchľujú a uľahčujú transakčné procesy.²¹

Za významnú požiadavku považujeme predloženie opisu plánu žiadateľa na zabezpečenie kontinuity činnosti vrátane opatrení a postupov, ktorými sa v prípade zlyhania potenciálneho poskytovateľa služieb hromadného financovania zabezpečí kontinuita poskytovania kritických funkcií a to v súvislosti s existujúcimi investíciami a riadnou správou dohôd medzi poskytovateľom služieb hromadného financovania a jeho klientmi. Stanovenie požiadavky vypracovania plánu na zabezpečenie kontinuity činnosti poskytovateľa služieb hromadného financovania, ktorý je navyše potrebné predložiť už v procese udeľovania povolenia hodnotíme pozitívne najmä v kontexte povahy výkonu činností hromadného financovania. Máme za to, že plán zameraný na nepretržitú obsluhu nesplatených pôžičiek je mimoriadne významný z dôvodu samotnej povahy výkonu služieb hromadného financovania. Vzhľadom na existenciu automatického investovania, ako aj z dôvodu rôzneho režimu v akom fungujú jednotlivé platformy sa často stáva, že identita vlastníkov projektov a investorov nie je navzájom známa. V tomto kontexte vystupuje otázka reálnej administrácie zmlúv v prípade zlyhania poskytovateľa služieb hromadného financovania.

Táto otázka markantne vystupuje do popredia aj pri peer to peer platformách, kde neexistuje jednotná právna úprava. Práve tieto platformy, kde ako dlžníci vystupujú fyzické osoby nepodnikatelia sa často vyznačujú tým, že dlžník a investor navzájom nepoznajú svoju totožnosť a v ich mene koná subjekt prevádzkujúci peer to peer platformu. V prípade zlyhania subjektu prevádzkujúceho platformu vystupuje do popredia otázka reálnej administrácie zmlúv. Potreba zabezpečenia kontinuálnej administrácie už existujúcich zmlúv a záväzkov je zosilnená skutočnosťou, že financovanie jednej pôžičky pochádza od viacerých investorov a naopak jeden investor diverzifikuje svoje portfólio do väčšieho množstva pôžičiek. V štátoch, kde sa historicky peer to peer platformy tešia vysokej popularite, sa táto otázka stáva predmetom národnej právnej úpravy v snahe zakotviť povinnosť subjektom prevádzkujúcim peer to peer platformy zabezpečiť kontinuitu databáz obsahujúcich identifikačné prvky zmluvných strán pre prípad zániku týchto subjektov.²²

3. AUTOMATIZOVANÉ PORADENSTVO A HROMADNÉ FINANCOVANIE ZALOŽENÉ NA POŽIČIAVANÍ

Digitálna (priemyselná revolúcia) 4.0 priniesla so sebou viaceré javy, ktoré sa stávajú potrebným predmetom skúmania nielen po technologickej stránke, ale aj po stránke právnej. Medzi tieto javy môžeme zaradiť aj robotizáciu alebo nahrádzanie ľudskej práce automatizovanými a inteligentnými systémami.²³ V kontexte problematiky peer to peer

---

²¹ DAUDRIKH, Y. *Implementation of V. AML Directive into national legislation in the territory of the Slovak republic*. In *Strategies, models and technologies of economic systems management in the context of international economic integration*. Scientific monograph. Riga: Institute of Economics of the Latvian Academy of Sciences Riga, 2020, ISBN 978-9984-774-28-2, s. 384-385.

²² Napr. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska

²³ RADVAN, M. and KOLÁŘOVÁ, Z. *Airbnb Taxation*. In *The financial law towards challenges of the XXI century: (conference proceedings)*. 1st ed. Brno: Masaryk university, 2020. s. 482., HRABČÁK, L. a kol.

lendingu sa stretávame s otázkou automatizovaného poradenstva, ktorá sa stáva čoraz aktuálnejšiu. V oblasti peer to peer lendingu vzrastá na význame najmä z dôvodu samotnej podstaty tohto obchodného modelu a to v kontexte úlohy, ktorú zohráva digitálna platforma pri spárovaní záujmov investorov a dlžníkov (vlastníkov projektu). Automatizované poradenstvo môžeme chápať ako poskytovanie i) investičného poradenstva alebo ii) služieb riadenia portfólia (úplne alebo čiastočne) prostredníctvom automatizovaného alebo poloautomatizovaného systému, ktorý sa používa ako nástroj na kontakt s klientom.²⁴ Pri automatizovanom riadení portfólia obhospodarovateľ (poskytovateľ), ktorý ma od klienta oprávnenie podľa svojho vlastného uváženia obhospodarovať portfólio finančných nástrojov v súlade s pokynmi vyslovene vymienenými klientom využíva automaticky obchodný systém, prípadne iný systéme umožňujúci algoritmičné (automatizovane) obchodovanie, prostredníctvom ktorého vykonáva samotne obhospodarovanie predmetného portfólia.²⁵

Peer to peer lending je založený na spárovaní záujmov dlžníka a investorov, pričom úspešná a efektívna realizácia tejto činnosti je zásadným predpokladom fungovania samotnej činnosti peer to peer lendingu. K spárovaniu záujmov dlžníkov a investorov môže dochádzať na individuálnom základe alebo pomocou automatizovaných procesov, zväčša ide o voľbu na strane investora. Motiváciou k využitiu automatizovaných systémov zo strany platforiem je zjednodušenie procesu výberu pôžičiek a znižovanie transakčných nákladov. Automatizované procesy pri výbere pôžičiek na investovanie vzrastali na popularite s postupným vývojom samotného peer to peer lendingu. Pri prvých platformách prevažoval spôsob individuálneho výberu pôžičiek, do ktorých chcel investor investovať, prípadne výber pôžičky na základe „aukcie“. Pri aukciách sa presné pravidlá líšia v závislosti od pravidiel nastavených platformou. Jedným z modelov fungovania aukcie pôžičiek je ponuka pôžičiek, v rámci ktorej sa investor rozhodne pre konkrétnu pôžičku, pričom si môže určiť úrokovú sadzbu (môže byť aj stanovená fixná úroková sadzba). Po stanovenom čase sa aukcia končí a dlžník sa môže rozhodnúť, či pôžičku za stanovených podmienok prijíma.²⁶ Podľa autorov Ziegler T., Shneor R. v súčasnosti postupne prevláda využívanie automatizovaných procesov pri výbere pôžičiek, čo je badateľné aj pri pohľade na ponuky služieb peer to peer lendingových platforiem. V takom procese veritelia vyberajú „investičné kritériá“, ktoré platforma používa na „automatické investovanie“ peňazí veriteľa do pôžičiek spĺňajúcich tieto kritériá.²⁷ Máme za to, že nárast popularity využívania automatizovaného investovania je úzko spojený s nárastom popularity samotného peer to peer lendingu a so zvyšujúcim sa objemom takto preinvestovaných prostriedkov. V tomto ohľade je možné polemizovať nad jedným z deklarovovaných pozitív peer to peer

---

BLOCKCHAIN technológia ako činiteľ (faktor) ovplyvňujúci súčasnú podobu práva. Košice: ŠafárikPress, 2021, s.12.

²⁴ NBS [online]. 2019. [cit. 2021-08-06] Automatizované poradenstvo (robo-advice). Dostupné na internete: <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/fintech/automatizovane-poradenstvo-robo-advice#2>.

²⁵ ČUNDERLÍK, a kol. *Inovatívne a atypické modely správy majetku na finančnom trhu a súvisiace otázky.* Vedecká monografia. Praha: Leges, 2019, s.167.

²⁶ Je potrebné zdôrazniť, že princípy aukcie sa líšia v závislosti od konkrétnej platformy sprostredkujúcej peer to peer lending, ako aj od samotného druhu peer to peer lendingu.

²⁷ ZIEGLER, T. SCHNEOR, R. *Lending Crowdfunding: Principles and Market Development.* In: Shneor R., Zhao L., Flåten BT. (eds) *Advances in Crowdfunding.* Palgrave Macmillan, Cham. 2020, s.85.

lendingu, ktorý je založený na predstave, že pôžička poskytnutá prostredníctvom peer to peer lendingu je zodpovednejšia a má väčšiu sociálnu hodnotu ako bežné bankovníctvo.²⁸ Zároveň máme za to, že miera využívania automatizovaného investovania sa líši v závislosti od druhu platforiem, a to najmä v závislosti o akého investora ide. Inú tendenciu inklinovať k výberu automatizovaného investovania majú skúsení investori a iní drobní investori investujúci do pôžičiek, kde na strane dlžníka stojí spotrebiteľ.

V každom ohľade predstavuje automatizované investovanie novú výzvu pre regulátorov s ohľadom na mieru ochrany investora a už nastavené legislatívne mantinely pri kolektívnom investovaní a správe portfólia. Nariadenie sa vysporiadava s otázkou automatizovaného investovania tak, že využitie automatizovaných procesov v obchodných modeloch, na základe ktorých poskytovateľ služieb hromadného financovania automaticky prideluje finančné prostriedky projektom v súlade s parametrami a ukazovateľmi rizika, ktoré vopred stanovil investor (takzvané automatizované investovanie), subsumuje pod riadenie individuálneho portfólia pôžičiek. Za riadenie individuálneho portfólia pôžičiek Nariadenie považuje *„pridelenie vopred určenej sumy finančných prostriedkov investora, ktorý je pôvodným veriteľom, zo strany poskytovateľa služieb hromadného financovania na jeden alebo viaceré projekty hromadného financovania na jeho platforme hromadného financovania v súlade s individuálnym mandátom, ktorý poskytol investor, na diskrečnom základe podľa jednotlivých investorov.“*²⁹

Následne pre individuálne riadenie portfólia stanovuje osobitný režim čl. 6 Nariadenia, pričom podmienky vzťahujúce sa na riadenie individuálneho portfólia pôžičiek majú byť bližšie špecifikované v regulačných technických predpisoch, vypracovanými orgánom EBA v úzkej spolupráci s orgánom ESMA. Nariadenie upravuje základné vymedzenie mandátu, ktoré poskytuje investor poskytovateľovi služieb hromadného financovania, pričom stanovuje rozsah kritérií, ktoré musí mandát obsahovať. Pri riadení individuálneho portfólia pôžičiek sa dôraz kladie najmä na mieru rizika, ktorému môže byť vystavený investor a to na viacerých úrovniach (kreditné riziko na úrovni portfólia, na úrovni jednotlivých projektov a na úrovni vlastníkov projektu) a informovanosť investora. Detailnejšia úprava týchto dvoch oblastí aj aj predmetom technických predpisov EBA, ktoré zdôrazňujú najmä tendenciu investorov podceňovať riziká pri svojich investíciách vychádzajúc z predpokladu náležitého zhodnotenia rizika zo strany platformy pri každej pôžičke zahrnutej do ich portfólia. Mieru rizika zvyšuje aj skutočnosť, že dlžníci sú zväčša malé podniky a startupy, ktoré nemajú žiadnu úverovú históriu (alebo len veľmi malú).³⁰ V tomto kontexte je potrebné znova upriamiť pozornosť na skutočnosť, že riziká

---

²⁸ Medzi ďalšie výhody peer to peer lendingu môžeme zaradiť: lepšie úrokové sadzby pre dlžníkov a nižšie poplatky pre veriteľov, poskytnutie úverov dlžníkom, ktorí nespĺňajú kritéria stanovené legislatívou, technické inovácie zlepšujúce kvalitu a rýchlosť poskytovania služieb dlžníkom i veriteľom, bližšie MILNE, A., PARBOTEEAH, P. *The business models and economics of peer-to-peer lending*. Brussel: European Credit Research Institute, 2016, s. 4.

²⁹ čl.2 písm. c) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2020/1503 zo 7. októbra 2020 o európskych poskytovateľoch služieb hromadného financovania pre podnikanie a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1129 a smernice (EÚ) 2019/1937

³⁰ EBA: Draft Regulatory Technical Standards on Individual Portfolio Management of loans offered by crowdfunding service providers under Art. 6(7) Regulation (EU) 2020/1503

nesú výlučne investori a nie platformy, ktoré sprostredkujú stretnutie dopytu a ponuky investora a dlžníka. V prípade riadenia individuálneho portfólia pôžičiek sa toto riziko zvyšuje ešte o riziko do akej miery poskytovateľ služieb hromadného financovania vyhodnotí kreditné riziko jednotlivých pôžičiek a ako bude prebiehať selekcia pôžičiek vhodných na financovanie/zaradenie do portfólia investora.

V prípade režimu riadenia individuálneho portfólia pôžičiek sa stretávame v Nariadení s modifikáciou niektorých inštitútov:

- Predzmluvná lehota na premyslenie pri nesofistikovaných investoroch sa vzťahuje len na pôvodný investičný mandát, ktorý poskytol nesofistikovaný investor, a nie na investície do konkrétnych pôžičiek uskutočnené na základe tohto mandátu. Týmto sa zabraňuje znefunkčneniu samotnej realizácie riadenia individuálneho portfólia pôžičiek, ktoré by opačným výkladom mohlo nastať.
- Dokument kľúčových investičných informácií sa nahrádza Dokumentom kľúčových investičných informácií na úrovni platformy. Dochádza k modifikácií sprostredkovania informácií investorom, v rámci ktorého sa logicky odbúrava povinnosť vypracovať dokument vlastníkom projektu pre každú ponuku hromadného financovania. Dokument kľúčových informácií na úrovni platformy musí obsahovať informácie o poplatkoch, ktoré sú účtované investorom a informácie týkajúce sa poskytovateľa služieb hromadného financovania s dôrazom na vybrané aspekty pôžičiek, ktoré môžu byť k dispozícii pre individuálne portfólia pôžičiek (ako minimálna a maximálna úroková sadzba, dátum splatnosti, kategórie rizika, miera zlyhania, kľúčové prvky internej metodiky pre posúdenie kreditného rizika jednotlivých projektov). Dôraz sa kladie aj na informovanosť investorov o postupoch, interných metodikách a kritériách výberu projektov hromadného financovania, ako aj o obsluhu portfóliových pôžičiek vrátane situácií, keď vlastník projektu neplní svoje povinnosti a stratégie diverzifikácie rizika.
- Poskytovateľ služieb hromadného financovania je povinný zabezpečiť, aby mal zavedené primerané systémy a kontroly na riadenie rizika a finančné modelovanie pre poskytovanie týchto služieb.

Okrem subsumovania automatizovaného investovania pod riadenie individuálneho portfólia pôžičiek (a ustanovením, podľa ktorého existencia filtračných nástrojov na platforme hromadného financovania by sa nemala považovať za investičné poradenstvo podľa smernice 2014/65/EÚ, pokiaľ uvedené nástroje poskytujú klientom informácie neutrálnym spôsobom, ktorý nepredstavuje odporúčanie) sa Nariadenie s otázkou automatizácie procesov pri riadení portfólia zvlášť nezaoberá.

Tento aspekt je sčasti vyvážený deľbou investorov na sofistikovaných a nesofistikovaných investorov, ako aj modifikáciou jednotlivých ustanovení Nariadenia na režim riadenia individuálneho portfólia pôžičiek.

Z pohľadu peer to peer lendingu, v rámci ktorého na pozícií dlžníka vystupujú spotrebiteľia zostáva otázka automatizovaného investovania/ riadenia portfólia neupravená. Do popredia tak vystupujú otázky súvisiace s odbornou spôsobilosťou obhospodarovateľa zadávať

pokyny k investíciám na základe voľnej úvahy (aj keď v rámci zadaného mandátu) vo vzťahu k prijímaniu investičných rozhodnutí súvisiacich s obhospodarovaním finančných nástrojov klientov, špecifikácia kritérií mandátu a jeho mantinelov, nedostatočnej aplikácia, resp. neexistencia testu vhodnosti/znalosti v súvislosti s ochranou investora, ako aj v súvislosti s informačnou asymetriou, ktorá je pri automatizovanom riadení portfólia vyššia. Zároveň je potrebné poznamenať, že automatizované investovanie sa stáva čoraz populárnejším aj pri tomto druhu platforiem.³¹

4. DAŇOVÉ ASPEKTY

Pre správnu aplikáciu daňovo právnej úpravy v súvislosti so službami hromadného financovania je potrebné vysporiadať sa s režimom jednotlivých právnych aktov na úrovni Európskej únie, na národnej úrovni, ale aj s legislatívnymi návrhmi. V tomto smere je potrebné vysporiadať sa aj s jednotlivými pojmami, na ktorých stavia predmetná právna úprava.³² Na účely článku sa zaoberáme len vybranými právnymi aktami, ktoré majú najbližší prienik s činnosťou služieb hromadného financovania, neanalyzujeme prijaté alebo plánované kroky v rámci zdaňovania digitálnej ekonomiky či digitálnych služieb. Medzi skúmané právne akty môžeme zaradiť

- i) Návrh Smernice Rady o spoločnom systéme zdanenia digitálnych služieb formou dane z výnosov z poskytovania určitých digitálnych služieb COM/2018/0148 final - 2018/073 (CNS) (ďalej len „Návrh smernice o zdanení digitálnych služieb“),
- ii) Návrh smernice Rady, ktorou sa stanovujú pravidlá týkajúce sa zdaňovania príjmov právnických osôb, ktoré sa vyznačujú významnou digitálnou prítomnosťou - COM(2018) 147 final (ďalej len „Návrh smernice o významnej digitálnej prítomnosti“),
- iii) Smernica Rady (EÚ) 2021/514 z 22. marca 2021, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní,
- iv) Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov (ďalej len „Zákon o dani z príjmov“).

Návrh smernice o zdanení digitálnych služieb operuje najmä s pojmom „digitálne rozhranie“, ktoré v zmysle návrhu smernice predstavuje akýkoľvek softvér vrátane webovej lokality alebo jej časti a aplikácií vrátane mobilných aplikácií, ktorý je prístupný pre používateľov. Vychádzajúc z daného pojmu, ako aj z definície zdaniteľných výnosov by bolo možné služby hromadného financovania subsumovať pod režim tejto smernice.³³ Napriek tomu Návrh smernice o zdanení digitálnych služieb explicitne vyníma služby hromadného financovania založené na investovaní a požičiavaní spod jej režimu, nakoľko poskytovatelia týchto služieb zohrávajú rovnakú úlohu ako obchodné miesta a systematickí internalizátori,

---

³¹ Na Slovensku automatizované investovanie poskytujú takmer všetky peer to peer platformy

³² K vymedzeniu jednotlivých pojmov bližšie aj HRABČÁK, L. STOJÁKOVÁ, M. *Digitálna ekonomika, digitálne služby a daň z digitálnych služieb-hrozba alebo výzva pre normotvorcov?.* In *STUDIA IURIDICA Cassoviensia*. ročník 8., 2020, číslo 1, s.17-18.

³³ čl.3 „Zdaniteľné výnosy“ Návrhu Smernice Rady o spoločnom systéme zdanenia digitálnych služieb formou dane z výnosov z poskytovania určitých digitálnych služieb COM/2018/0148

a teda nepredstavujú obyčajné sprostredkovanie.³⁴ Naopak crowdfunding založený na donáciách a odmenách, alebo služby poskytované takýmito platformami spočívajúce v umiestňovaní reklamy patria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice.

Návrh smernice o významnej digitálnej prítomnosti sa pokúša o komplexné riešenie zdaňovania cezhraničných digitálnych činností právnických osôb z členských štátov EÚ, ako aj zo štátov mimo EÚ, s ktorými členský štát EÚ, v ktorom má právnická osoba významnú digitálnu prítomnosť, neuzavrel zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia. Koncept významnej digitálnej prítomnosti bol vytvorený na zriadenie zdaniteľného nexusu vzťahujúceho sa k určitej jurisdikcii, ktorým by sa rozšíril aj koncept existujúcej stálej prevádzkarne. Zdaniteľný nexus sa vzťahuje na digitálne služby (výnosy z digitálnych služieb, počet ich používateľov, počet zmlúv na digitálne služby), ktoré sú v smernici pozitívne aj negatívne zadefinované³⁵. Predmetná smernica by mala stanoviť štát, v ktorom by platforma s významnou digitálnou prítomnosťou mala platiť dane z príjmov pripísateľných tejto významnej digitálnej prítomnosti.

Smernica Rady (EÚ) 2021/514 z 22. marca 2021, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní, tzv. DAC 7 je v poradí šiesta novelizácia smernice, ktorá zakotvuje okrem iného aj výmenu informácií v oblasti daní medzi daňovými správami členských štátov EÚ. Predmetnou smernicou sa má zabezpečiť automatická výmena informácií o príjmoch tzv. aktívnych predávajúcich dosiahnutých z predaja svojich tovarov a služieb cez digitálne platformy³⁶. Aktívnym predávajúcim je každý predávajúci, ktorý počas oznamovacieho obdobia poskytuje príslušnú činnosť alebo sa mu v súvislosti s príslušnou činnosťou počas oznamovacieho obdobia vypláca alebo pripisuje odplata a súčasne je rezidentom členského štátu EÚ, alebo má nehnuteľnosť v EÚ.³⁷ Za príslušnú činnosť sa považuje napr. poskytovanie služby prepravy, doručovania; predaj tovaru; prenájom nehnuteľností a pod. V prvotnom návrhu smernice sa za príslušnú činnosť považovalo aj investovanie a požičiavanie prostredníctvom crowdfundingu. To znamená, že by dochádzalo k automatickej výmene informácií aj o príjmoch osôb uskutočňujúcich crowdfundingové aktivity cez digitálne platformy. Z finálneho znenia smernice však boli koniec koncov crowdfundingové aktivity úplne vylúčené.

Na úrovni slovenského právneho poriadku v zákone č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov nachádzame pojem „digitálna platforma“, ktorá je v zmysle zákona hardvérová platforma alebo softvérová platforma potrebná na vytvorenie aplikácií a správu aplikácií.³⁸ Daňové povinnosti sa však vzťahujú iba na poskytovateľov služieb prepravy a ubytovania sprostredkovaných

---

³⁴ Bližšie čl. 3, Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu Smernice Rady o spoločnom systéme zdanenia digitálnych služieb formou dane z výnosov z poskytovania určitých digitálnych služieb COM/2018/0148

³⁵ Článok 3 bod 5 návrhu smernice o významnej digitálnej prítomnosti

³⁶ OECD vydala dňa 3. júla 2020 dokument s názvom Modelové pravidlá podávania správ prevádzkovateľmi platformami vo vzťahu k predajcom v zdieľanej a „gig“ ekonomike. Dostupné: <https://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/model-rules-for-reporting-by-platform-operators-with-respect-to-sellers-in-the-sharing-and-gig-economy.htm>

³⁷ Príloha V oddiel 1 časť B bod 2 a bod 3 smernice DAC 7

³⁸ § 2 písm.ag) zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov

prostredníctvom digitálnej platformy.³⁹ Prostredníctvom § 16 ods. 2 tretej vety zákona o dani z príjmov a teda zakotvením digitálnej platformy do nášho vnútroštátneho právneho poriadku došlo k vytvoreniu právnej fikcie vzniku a existencie stálej prevádzkarne, čím došlo k rozšíreniu konceptu stálej prevádzkarne. Avšak je potrebné preskúmať, či tento unilaterálne zavedený koncept digitálnej stálej prevádzkarne bez reálnej fyzickej prítomnosti je v súlade s modelovou zmluvou OECD a OSN, ako aj bilaterálnymi zmluvami o zamedzení dvojitého zdanenia.⁴⁰ Z uvedeného dôvodu je vhodné riešiť uvedenú problematiku nie len na úrovni jedného štátu, ale minimálne celoeurópsky, najlepšie globálne.

Nariadenie neoperuje s pojmom digitálna platforma, ale s pojmom platforma hromadného financovania, ktorú chápe ako verejne prístupný internetový informačný systém, ktorý prevádzkuje alebo spravuje poskytovateľ služieb hromadného financovania. Služby hromadného financovania sú v podmienkach Slovenskej republiky zdaňované prostredníctvom existujúcich daní, pričom sa zameriame na priame dane.⁴¹

V rovine spoločnosti, t.j. platformy poskytujúcej služby peer-to peer lendingu, podliehajú ňou získané príjmy dani z príjmov právnických osôb podľa §2 písm. b) zákona o dani z príjmov. Platforma, ako právnická osoba, má príjem z poplatkov, ktoré mu platí investor (napr. za správu investície) alebo žiadateľ, resp. dlžník (za poskytnutie pôžičky, predčasné splatenie, sankčné poplatky a pod.).

Pri peer to peer lendingu na úrovni investora, kde ako investor vystupuje fyzická osoba, podliehajú ním získané úroky z poskytnutých pôžičiek dani z príjmov ako príjem z kapitálového majetku podľa § 7 ods. 1 písm. c) zákona o dani z príjmov. Tento osobitný základ dane nie je možné znížiť o daňové výdavky okrem povinne plateného poistného.⁴² Fyzická osoba pôsobiaca v rámci peer-to-peer lendingu môže dosiahnuť určitý príjem aj z nákupu alebo predaja pôžičiek na sekundárnom trhu pohľadávok. Tento druh príjmu sa bude klasifikovať ako ostatný príjem podľa § 8 zákona o dani z príjmov. Platforma neplní daňové povinnosti za investora prostredníctvom zrážkovej dane ani iným spôsobom, preto všetky cez platformu dosiahnuté príjmy musí investor zahrnúť do svojho základu dane a podať daňové priznanie v stanovenom termíne.⁴³

---

³⁹ BONK, F. O zdaňovaní príjmov v kontextoch zdieľanej ekonomiky. In: *Justičná revue*. roč. 70, 2018, č. 12, s. 1342 - 1356.

⁴⁰ K tejto otázke bližšie pozri: CIBUĽA, T., KAČALJAK, M. *Tax treaty override in Slovakia – digital platform permanent establishment*, In: *Bratislava Law Review*, Vol. 2 No. 1 (2018), 80-88., CIBUĽA, T., HLINKA, T., KAČALJAK, M., CHOMA, A. *Digitálna platforma ako stála prevádzkareň*. In: *Právny obzor*, roč. 102, č. 2, 2019, s. 155-167.

⁴¹ Pre bližšie informácie ohľadne zdaňovania crowdfundingu daňou z pridanej hodnoty viď: CHOMA, A., KAČALJAK, M., CIBUĽA, T. *Režim DPH pri crowdfundingu*. In: *DPH v praxi*. ročník 2019, č. 5

⁴² § 7 ods.4 a ods. 7 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov

⁴³ V prípade ak by investorom bola právnická osoba by príjem z tejto činnosti bol predmetom dane z príjmov právnických osôb.

ZÁVER

Aktuálne nastavená legislatíva na úrovni Európskej únie pokrýva iba problematiku činnosti poskytovania služieb hromadného financovania založeného na požíčianí, kde na pozícií vlastníkov projektu (v tomto prípade dlžníkov) nevystupuje fyzická osoba spotrebiteľ. Právna úprava činnosti peer to peer lendingu, kde na pozícií dlžníka vystupuje fyzická osoba nepodnikateľ zostáva tak výhradne na národnej úrovni. V prípade absencie právnej úpravy na národnej úrovni, tak ako tomu je aj v prípade Slovenskej republiky, môžeme vzhľadom na charakter tejto činnosti, ako aj na základe predchádzajúceho výskumu a komparáciu s úpravou služieb hromadného financovania založeného na požíčianí v zmysle Nariadenia identifikovať nasledovné problémy:

- i) absencia povinnosti zabezpečiť kontinuitu správy už existujúcich záväzkov pri zániku subjektu prevádzkujúceho peer to peer lending a to najmä v kontexte navzájom utajenej totožnosti investora a dlžníka,
- ii) absencia právnej úpravy automatizovaného poradenstva, ktoré je čoraz častejšie využívané pri peer to peer platformách, kde na pozícií dlžníka vystupuje fyzická osoba nepodnikateľ a s tým súvisiaca nízka miera ochrany investora z pohľadu odbornej spôsobilosti obhospodarovateľa (subjektu prevádzkujúceho peer to peer platformu), absencia špecifikácie kritérií mandátu a jeho mantinelov, nedostatočná aplikácia, resp. neexistencia testu vhodnosti/znalosti/simulácie schopnosti znášať stratu v súvislosti s ochranou investora, zvýšená miera informačnej asymetrie,
- iii) nízka miera ochrany investora v kontexte nejasného vymedzenia informačných povinností na strane poskytovateľa služieb, absencia testu vhodnosti/znalosti/simulácie schopnosti znášať stratu,
- iv) daňové aspekty sú riešené iba v kontexte existujúcich daní, absentuje právna úprava na úrovni Európskej únie, ktorá by túto činnosť podrobovala osobitnému režimu,
- v) prekážky v rámci cezhraničného pôsobenia peer to peer lendingových platforiem z dôvodu existencie rôznych národných úprav, resp. ich absencia,
- vi) narúšanie režimu zameraného na znižovanie vysokej preúverovanosti domácnosti, skúmania bonity spotrebiteľa zavedeného smernicou o spotrebiteľských úveroch.

Je podstatné poznamenať, že problematiku peer to peer lendingu, ktorá nepatrí pod pôsobnosť Nariadenia rieši novo predostretý Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o spotrebiteľských úveroch zo dňa 30. 6. 2021, ktorý sa nachádza v období predkladania spätnej väzby. Z daného dôvodu je v rámci ďalšej vedeckej činnosti potrebné sa zamerať aj na analýzu vybraných otázok v kontexte tohto návrhu. Vybranú problematiku je potrebné podrobiť ďalšiemu skúmaniu aj v dôsledku absencie štúdií zameraných na peer to peer lending na národných úrovniach.⁴⁴

---

⁴⁴ Nakoľko sú k dispozícii najmä štúdie rozoberajúce peer to peer lending v podmienkach Číny a Spojených štátov amerických. ZIEGLER, T. SCHNEOR, R. *Lending Crowdfunding: Principles and Market Development*. In: Shneor R., Zhao L., Flåten BT. (eds) *Advances in Crowdfunding*. Palgrave Macmillan, Cham. 2020, s. 87.

POUŽITÁ LITERATÚRA

1. BACHMANN,A.,BECKER,A.,BUERCKNER,D.,et.al. *Peer-to-Peer Lending – A Literature Review*. In *Journal of Internet Banking and Commerce*. ISSN 1204-5357,vol.16, 2011,no.2, s. 1–18.
2. BANK FOR INTERNATIONAL SETTLEMENTS & FINANCIAL STABILITY BOARD. *Market Structure, Business Models and Financial Stability Implications Bank for International Settlements*. ISBN 978-92-9259-051-2,2017, s. 48. Dostupné na https://www.bis.org/publ/cgfs_fsb1.pdf
3. BELLEFLAME, P., LAMBERT, T., SCHWIENBACHER, A. *Crowdfunding: Tapping the Right Crowd*. In *Journal of Business Venturing*. ISSN 0883-902629, 29, 2014, 5, s. 585–609.
4. BONK, F. *O zdaňovaní príjmov v kontextoch zdieľanej ekonomiky*. In. *Justičná revue*. ISSN. 1335-6461, roč. 70, 2018, č. 12, s. 1342 - 1356.
5. CIBUĽA, T., KAČALJAK, M. *Tax treaty override in Slovakia – digital platform permanent establishment*, In: *Bratislava Law Review*, Vol. 2 No. 1,2018, s. 80-88.
6. CIBUĽA, T.,HLINKA,T., KAČALJAK, M.,CHOMA,A. *Digitálna platforma ako stála prevádzkareň*. In: *Právny obzor*. ISSN (print) 0032-6984, roč. 102, č. 2, 2019, s. 155-167.
7. CHOMA. A. , KAČALJAK, M., CIBUĽA, T. *Režim DPH pri crowdfundingu*. In. *DPH v praxi*. ročník 2019, č. 5.
8. ČUNDERLÍK, a kol. *Inovatívne a atypické modely správy majetku na finančnom trhu a súvisiace otázky*. Vedecká monografia. Praha: Leges,2019. 184 s. ISBN 978-80-7502-405-3.
9. DAUDRIKH, Y. *Implementation of V. AML Directive into national legislation in the territory of the Slovak republic*. In *Strategies, models and technologies of economic systems management in the context of international economic integration*. Scientific monograph. Riga: Institute of Economics of the Latvian Academy of Sciences Riga, 2020, ISBN 978-9984-774-28-2, s.416.
10. HOBZA, M., VONDRÁČKOVÁ, A. *The New Financial Crowdfunding Regulation and Its Implications for Investment Services under MiFID II*.In *Prague Law Working Papers Series*. ISSN 2336-5811, No. III/2, 2020, s.1-22.
11. HRABČÁK, L. a kol. *BLOCKCHAIN technológia ako činiteľ (faktor) ovplyvňujúci súčasnú podobu práva*. Košice: ŠafárikPress, 2021, s.116.
12. HRABČÁK,L.STOJÁKOVÁ,M. *Digitálna ekonomika, digitálne služby a daň z digitálnych služieb-hrozba alebo výzva pre normotvorcov?*.In *STUDIA IURIDICA Cassoviensia*. ISSN 1339-3995, ročník 8. 2020, číslo 1, s.15-28.
13. MILNE, A., PARBOTEEAH, P. *The business models and economics of peer-to-peer lending*. Brussel: European Credit Research Institute,2016. ISBN 978-94-6138-526-0.
14. MOLLICK, E. *The Dynamics of Crowdfunding: An Exploratory Study*. In *Journal of Business Venturing*, ISSN 0883-902629, (1), 2014, s. 1–16.
15. RADVAN, M, KOLÁŘOVÁ, Z. *Airbnb Taxation*. In *The financial law towards challenges of the XXI century: (conference proceedings)*. 1st ed. Brno: Masaryk university, 2020. s. 481-494. ISBN 978-80-210-9597-7.

16. SCHMODT.J. [online] [cit. 2021-08-06] *What is Balance Sheet Lending? How is it different from typical P2P Lending?* Dostupné na <https://p2pmarketdata.com/balance-sheet-lending/>
17. SHORT,J.C.,KETCHEN,D.J.,McKENNY, A.F. et al. *Research on crowdfunding: reviewing the (very recent) past and celebrating the present.* In *Entrepreneurship Theory and Practice*. ISSN: 1540-6520, Vol. 41,2017, No. 2, s. 149-160.
18. ZIEGLER,T.SCHNEOR,R. *Lending Crowdfunding: Principles and Market Development.* In: Shneor R., Zhao L., Flåten BT. (eds) *Advances in Crowdfunding*. Palgrave Macmillan, Cham. ISBN 978-3-030-46311-3, 2020,s.531.
19. ZIEGLER, T.SCHNEOR, R. WENZLAFF,K. et al. *Shifting Paradigms—The 4th European Alternative Finance Benchmarking Report.* Cambridge: Cambridge Centre for Alternative Finance, 2019, s. 543. Dostupné na <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/shifting-paradigms/#.YSIdiogzY2w>
20. ZIEGLER, T. SHCNEOR, R., WENZLAFF, K. et al. *The 2nd Global Alternative Finance Market Benchmarking Report.* Cambridge: Cambridge Centre for Alternative Finance, 2021, s. 228. Dostupné na <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/the-global-alternative-finance-market-benchmarking-report/>

KONTAKT NA AUTORA

simona.hesekova@flaw.uniba.sk

Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta
Šafárikovo nám. č.6
P.O.BOX 313, 810 00 Bratislava

andrea.szakacs@flaw.uniba.sk

Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta
Šafárikovo nám. č.6
P.O.BOX 313, 810 00 Bratislava